

Faderskab

Til § 27

Bestemmelsen regulerer den faderskabsretlige stilling for ægtemænd og partnere (samlever) i tilfælde, hvor moderen er blevet kunstigt befrugtet af en læge eller under en læges ansvar.

Bestemmelsen træder i sådanne tilfælde i stedet for § 20 og har navnlig betydning, hvis befrugtningen af moderen er sket med donorsæd.

Det følger af *stk. 1*, at moderens ægtemand eller partner anses for barnets far, hvis han har givet samtykke til behandlingen, og barnet må antages at være blevet til ved denne. Udtrykket »partner« i bestemmelsen skal forstås i overensstemmelse med § 23, stk. 1, 1. pkt., i loven om kunstig befrugtning. Efter denne bestemmelse skal der, før behandling med kunstig befrugtning indledes, indhentes skriftligt samtykke fra kvinden og dennes ægtefælle eller partner.

Det er efter bestemmelsen uden betydning, om befrugtningen af kvinden er sket med ægtemandens eller samleverens sæd, eller om hun i stedet er blevet behandlet med donorsæd. Det afgørende er alene, om der foreligger det nævnte samtykke fra moderens ægtemand eller partner, og om barnet må antages at være blevet til ved den kunstige befrugtning.

Rejses der - f.eks. fordi tredjemand gør gældende, at han er barnets far, jf. § 6, stk. 1 - faderskabssag, vil der normalt ikke opstå vanskeligheder ved fastslåelsen af faderskabet, såfremt moderen er befrugtet med ægtemandens eller partnerens sæd. Selv i tilfælde, hvor det lægges til grund, at moderen i konceptionsperioden har haft seksuelt forhold til tredjemand, vil retsgenetiske undersøgelser normalt kunne vise, om det er ægtemanden (partneren) eller tredjemand, der er barnets far.

Er moderen befrugtet med donorsæd, vil det - som følge af princippet om sæddonors anonymitet, jf. nedenfor - ikke være muligt at undersøge donor. Det vil imidlertid i sådanne tilfælde normalt gennem retsgenetiske undersøgelser af tredjemand kunne konstateres, om det er denne, der er far til barnet.

Er de nævnte retsgenetiske undersøgelser i særlige tilfælde ikke mulige, bygger den foreslåede bestemmelse på en formodning for, at barnet er blevet til ved den kunstige befrugtning. Moderens ægtefælle eller partner skal derfor i sådanne tilfælde anses som far til barnet, medmindre der på anden måde er helt særlige holdepunkter for, at tredjemand er barnets far.

Under hensyn til den betydning, som samtykke til kunstig befrugtning herefter i faderskabsmæssig henseende har for moderens ægtefælle eller partner, fore-

slås det i *stk. 2*, at samtykket til kunstig befrugtning skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at ægtefællen eller partneren skal være barnets far.

Det forudsættes, at den nævnte samtykkeerklæring indarbejdes i den samtykkeerklæring, som efter 23 i loven om kunstig befrugtning m.v. skal afgives til brug ved selve behandlingen med kunstig befrugtning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 4.

Til § 28

Bestemmelsen regulerer sæddonors faderskabsretlige stilling.

Efter *stk. 1* kan en sæddonor ikke dømmes som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved kunstig befrugtning af en anden kvinde end hans ægtefælle eller partner, hvis sæden er doneret med henblik på en læges anvendelse ved kunstig befrugtning eller til en offentlig eller privat sædbank, der opfylder sundhedsmyndighedernes krav til formidling af sæd.

Bestemmelsen skal ses i lyset af det princip om anonymitet for sæddonorer, som ligger til grund for loven om kunstig befrugtning m.v.

At bestemmelsen ikke omfatter kunstig befrugtning af sæddonors hustru eller partner, skal ses i sammenhæng med bestemmelsen i lovforslagets § 27. Efter denne bestemmelse anses ægtemanden eller partneren til en kvinde, der er blevet kunstigt befrugtet, og som har givet samtykke til behandlingen, som barnets far. Som anført i bemærkningerne til bestemmelsen gælder dette også, hvor kvinden er blevet kunstigt befrugtet med ægtefællens eller partnerens sæd.

Den foreslåede bestemmelse bygger i øvrigt på en sondring mellem, om manden har doneret sin sæd med henblik på en læges anvendelse ved kunstig befrugtning eller til en offentlig eller privat sædbank, som opfylder sundhedsmyndighedernes krav til formidling af sæd, eller dette ikke er tilfældet. Ved henvisningen til sundhedsmyndighedernes krav til formidling af sæd sigtes til de sundhedsfaglige regler, som Sundhedsstyrelsen efter § 20, stk. 2, i loven om kunstig befrugtning m.v. kan fastsætte om donation, anvendelse og opbevaring af sæd. De gældende regler herom findes i Sundhedsstyrelsens vejledning af 30. september 1997 om kunstig befrugtning og anden reproduktionsfremmende behandling.

Er sæden ikke doneret som nævnt i *stk. 1*, følger det af *stk. 2*, at sæddonor skal anses for barnets far. Det gælder dog ikke, hvis sæden er anvendt uden donors vidende eller efter hans død.

Den foreslåede retsstilling for sæddonorer vil kunne præciseres over for donor i forbindelse med afgi-